

ændring der ikke var rejst spørgsmål ved det oprindeligt fremsatte lovforslag. Sådanne ændringsforslag kan blot være udtryk for, at problemet gribes an på en lovteknisk anden måde.

I tilfælde, hvor der er fremsat lovforslag om én eller flere ændringer i en bestående lov, synes der undertiden at kunne spores en opfattelse af, at der er adgang til under behandlingen i folketinget at fremsætte forslag til alle mulige andre ændringer i den pågældende lov. Denne opfattelse er naturligvis urigtig. De ændringsforslag, der fremsættes under behandlingen, må vurderes i forhold til det oprindeligt fremsatte „forslag til lov om ændringer i X-loven“ — og ikke i forhold til „X-loven“.

Spørgsmålet om adgangen til ændringer under folketingsproceduren har foreligget flere gange i praksis — også efter grundloven af 1953.

Se således det i 1960 fremsatte forslag til lov om en særlig indkomstskat, jfr. FT 1959/60, tillæg B., sp. 1611, og fkt. forh. sp. 6531; formanden accepterede finansministerens ændringsforslag.

Spørgsmålet om gennemførelse af reglerne i lov nr. 51 af 5. marts 1958 om refusion for rutebiler rejstes i det folketingsudvalg, der behandlede det i samme folketingsår fremsatte forslag til lov om en særlig tillægsafgift af visse motorkøretøjer m. v., jfr. lov nr. 276 af 5. december 1957. Men man fandt det rigtigst, at reglerne gennemførtes ved et særligt lovforslag og ikke ved ændringsforslag til forslaget om tillægsafgift.

Som eksempel på en nyere lov, der er undergået meget væsentlige ændringer under folketingsproceduren, kan nævnes lov nr. 150 af 28. maj 1958 om beskatning af renteforsikringer m. v. Se herom Folketingsårbog 1957/58, 83 og navnlig 93-94. Et andet eksempel er lov nr. 205 af 8. juni 1966 om ændring i lov om omnibus- og fragtmandskørsel med motorkøretøjer. Loven er foranlediget af et privat lovforslag. Under udvalgsbehandlingen blev det klart, at det private forslag ikke var egnet til gennemførelse, men at det tilsigtede formål — i hvert fald delvis — kunne opnås ad anden vej. Med henblik herpå stillede ministeren med udvalgets tiltræden et ændringsforslag, der ikke blot var formuleret som en helt ny re-

daktion af det oprindelige forslag, men også havde en helt anden teknisk opbygning.

Med hensyn til eksempler fra før grundloven af 1953 kan henvises til RT 1930/31, fkt. forh. sp. 6295, og RT 1936/37, fkt. forh. sp. 5429, 6052 og 7033. Bl. a. forslagene til følgende love blev undergivet meget indgribende ændringer under folketingsbehandlingen: funktionærlov nr. 168 af 13. april 1938, lov nr. 472 af 1. oktober 1945 om svangerskabshygiejne og lov nr. 452 af 25. november 1950 om tillægsindkomstskat.

Folketingsbehandlingen af lov nr. 161 af 11. maj 1966 om ændring af lov om teknisk samarbejde med udviklingslandene frembyder et eksempel på, at regeringen har foretrukket at fremsætte et nyt ændringslovforslag fremfor at søge et allerede fremsat forslag ændret under udvalgsbehandlingen. Det nye forslag blev efter 1. behandling henvist til samme udvalg som det tidligere fremsatte. Under udvalgsbehandlingen indarbejdedes det tidligere fremsatte lovforslag i det nye forslag, og ministeren trak herefter under 2. behandling det først fremsatte forslag tilbage.“

Om spørgsmålet udtaler *Alf Ross: Den danske statsforfatningsret, 2. udg. 1966, 1. del, side 325-326:*

„Den nævnte grundlovsbestemmelse må forudsætte, at det er det *samme* forslag, der har været genstand for tre behandlinger. Herved opstår spørgsmål om, hvor vidtgående ændringsforslag der kan stilles uden at sprænge forslagets identitet. Bortset fra klare, men usandsynlige ydertilfælde — fx at der ikke til et forslag til motorlov kan stilles ændringsforslag, der vedrører ægteskab og skilsmisse — er det svært at sige noget præcist herom. Spørgsmålet kan især tænkes at opstå, dersom lovforslaget selv angår ændringer i og tilføjelser til en omfattende lov, fx retsplejeloven. Hvis der ikke er tale om en total revision, men fx om en ændring af reglerne om sø- og handelsretten i København, kan det ikke være berettiget som ændringsforslag hertil at komme ind på alle andre emner, der omhandles i retsplejeloven. En vis umiddelbar saglig forbindelse må kræves. Spørgsmålet er ikke af stor praktisk betydning. Det kan næppe tænkes bragt for domstolene, og skulle dette